

jam fortiter insurrexerant anno 1803 plurimi oratores, inter quos *Carion-Nisas*, coram tribunatu; contra illam antea scripserat *Nougarède*, et postea scripsit *D. de Bonald*, qui exhibuit divortium ut societati noxium. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Per quam causam nascuntur contractus, per eam et solvuntur: ergo matrimonium, sicut aliæ conventiones, per mutuum consensum solvi potest.

R. Nego conseq. et paritatem. Ratio disparitatis est, quod alii contractus perpetuitatem non exigant, sicut matrimonium; nihil enim obstat quominus venditio, locatio, etc., dissolvantur: contra vero multæ gravesque rationes postulant ut matrimonium sit constans ac perpetuum. Ergo.

Obj. 2°. Ab omni contractu sub conditione tantum inito resilire licet, quando conditiones appositæ non implentur: at quicumque matrimonium ineunt, nonnullas semper subaudiunt conditiones, nempe fidelitatem, dilectionem, indolem congruentem, etc.: ergo, saltem ubi conditiones illæ non implentur, a matrimonio per divortium resilire licet.

R. 1°. Nego majorem, propter generalitatem ejus. Aliquando enim conditiones contractui appositæ sunt tantum accessoriæ, id est, partes quidem impellunt, sed earum consensum substantialiter non afficiunt: omnes autem fatentur a contractu, in eo casu, resilire non licere defectu hujusmodi conditionum. Ergo.

R. 2°. Nego min. Hypothesis namque maximis incommodis obnoxia, admitti non potest: atqui talis est hypothesis nobis objecta; ea enim semel admissa, cuncta matrimonia essent tantum conditionata, societas conjugalis concuteretur, familiæ turharentur, et animi ubique forent anxii. Præterea, qui matrimonium ineunt, personam præsentem in conjugem assumunt cum spe secundi eventus, non quidem sine ullo metu infelicis exitus, sed sine conditione a qua pendeat consensus. Ergo. Absolute ta-

men non repugnat dari matrimonium conditionatum: de eo tractavimus; sed nulla hujusmodi admittenda est conditio, nisi clare exprimatur, propter incommoda modo recensita. Ergo.

Inst. 1°. Non raro conjugati dicunt se talem personam in conjugem noluisse, si eam perfecte novissent: ergo in eo casu matrimonium conditionate fuit initum.

R. Nego conseq. Aliud est enim dicere: Nolui nisi sub hac conditione, et aliud: Noluissim, si hoc vel illud novissem. In priori casu, voluntas sub conditione est suspensa: in posteriori vero, adest voluntatis mutatio: porro in objectione nobis proposita, exprimitur tantum mutatio voluntatis. Qui, v. g., talem uxorem absolute duxit, eam postea melius cognoscens vel onera matrimonii ægrius ferens, aperte dicit quod matrimonio jungi vel talem uxorem habere nolisset, si hæc novisset, non ostendit se non consensisse, bene vero ipsum penitere consensisse. Verum multos pœnitet aliquid fecisse, v. g., vendidisse, emisse, lusisse, se inebriasse; positive affirmant se id facere noluisse, si consecraria istius actionis novissent: attamen inde non sequitur eos non consensisse: ergo *a pari*, etc.

Inst. 2°. Sæpe contingit adeo protervum, corruptum et moribus asperum esse conjugem, ut quælibet societas cum illo sit impossibilis: ergo saltem in eo casu ad divortium recurrere licet.

R. Dist. conseq. Ad divortium improprie dictum recurrere licet, *conc.*; ad divortium proprie dictum, *nego conseq.* Divortium improprie dictum est separatio corporis, habitationis et etiam honorum, *de qua mox dicturi sumus.* Omnes fatentur eam licitam esse in casu exposito. Non vero divortium proprie dictum ideo necessarium est; firmis enim argumentis probavimus matrimonium ex institutione sua perpetuum esse: principium autem clare perceptum vel demonstratum, non rejiciendum est propter quædam incommoda per accidens contingentia. Ergo.

Inst. 3°. In casibus supradictis præcipuus finis matri-

monii, scilicet, procreatio prolis, jam obtineri non potest : ergo interest societatis et naturæ congruit ut prius vinculum solvatur et aliud creari possit.

R. Nego conseq. Bonum enim societatis non exigit tantum ut proles quacumque via nascatur, bene vero ut recte informetur, sicque ut vinculum matrimonii honoretur, firmum sit ac stabile. Ergo.

Inst. 4°. Natura vetat ne conjux innocens ad perpetuam castitatem damnetur.

R. Nego ant. Privata enim incommoda patienter toleranda sunt ut bonum generale obtineatur. Aliunde, quot personæ utriusque sexus, ob circumstantias sibi non imputabiles, nubere nequeunt! Sunt innocentes, et tamen onus perpetuæ castitatis ferre tenentur. Cur ergo magis repugnaret personas conjugatas, ob circumstantias prorsus involuntarias, ad servandam perpetuam castitatem obligari? Ergo.

Onus autem perpetuæ castitatis aliis gravius est et aliis minus grave; sed nemini vere est intolerabile; unusquisque enim prudenter in se vigilans, occasiones fugiens, sobrie vivens et ad Deum simplex recurrens, sufficientes semper habebit vires ut se contineat. Hoc sola ratio dicat, et frequens experientia confirmat.

Libenter tamen confitemur necessariam esse revelationis auctoritatem, ut matrimonii indissolubilitas servetur in praxi; cupiditates enim adversus illam continuo pugnantes mox prævalerent, nisi gravissimis sedarentur motivis et quadam vi externa cohiberentur; quod exemplo plurimarum gentium comprobari potest.

Apud Judæos diu matrimonium fuit indissolubile : postea Deus *ad duritiam cordis*, Matth. XIX, 8, concessit eis facultatem dandi libellum repudii, Deut. XXIV, 1; *ab initio autem non fuit sic*, inquit Christus, Matth. XIX, 8. Apud Romanos per quinque aut sex priora sæcula divortium fuit prorsus inauditum (*Rollin*, t. I et IV). Fertur Carvilius uxorem suam primum repudiasse, circa annum 321 ante Christum; deinde mos ille obtinuit, et eo frequentior evasit, quo magis corrupti erant

mores. Sic pariter divortium frequens est in Anglia et multa generat mala : longe frequentius fuit apud nos tempore quo admissum est. Hinc iterum concludere licet divortium bonis moribus esse noxium ac proinde jure naturali prohibitum. Sapientissime igitur Christus illud absolute proscripsit.

§ II. — An vinculum Matrimonii per libellum repudii dissolveretur apud Judæos.

Certum est Judæos habuisse licentiam uxores suas cum libello repudii dimittendi, Deut. XXIV, 1, et hunc morem usque ad Christum perseverasse, ut constat ex Prophetis, ex Matth. XIX, 3, et ex Marc. X, 2.

At inter theologos et Scripturæ sacræ interpretes controvertitur an vinculum matrimonii per hujusmodi libellum dissolveretur; nec ne. Quidam, ut *Estius*, *Sylvius*, *Van-Roy*, etc., negant, dicuntque divortium eis permissum fuisse ut minus malum quod legibus non puniretur, non autem ut quid a peccato immune, et vinculum nihilominus permansisset.

Alii vero multo plures, *Sanchez*, *Bellarminus*, *Collet*, *Billuart*, etc., tenent vinculum matrimonii eo libello solutum fuisse : quæ quidem opinio vera nobis videtur.

PROPOSITIO.

Per libellum repudii apud Judæos, vinculum Matrimonii, Deo dispensante, solvebatur.

Prob. Lex repudium permittens sic se habet in Deuter. XXIV, 1, 2, 3, 4 : *Si acceperit homo uxorem, et habuerit eam, et non invenerit gratiam ante oculos ejus propter aliquam fedilitatem, scribet libellum repudii, et dabit in manibus, et dimittet eam de domo sua. Cunque egressa, alterum maritum duxerit, et ille quoque oderit eam dederitque ei libellum repudii, et dimiserit de domo sua, vel certe mortuus fuerit : non poterit prior maritus accipere eam in uxorem, quia polluta est; abominabilis facta est coram Domino. Unde sic; Ex illo textu uxor cum libello*

repudii dimissa alteri nubere poterat, qui maritus ejus vocabatur : at nisi vinculum prioris matrimonii solutum fuisset, mulier dimissa alteri nubens, adultera, et vir illam ducens, non maritus ejus, sed adulter vocari debuisset : ergo.

Præterea, mulier a secundo marito repudiata a priori recipi non poterat in uxorem : porro, si, dato libello repudii, vinculum matrimonii permansisset, non prohibitum fuisset eam recipi *in uxorem*, cum uxor esse non cessasset. Insuper, matrimonia cum repudiatis nullibi in Scriptura reprehenduntur, nisi in sacerdotibus, Lev. xxi, 14, et eo ipso aliis permittuntur : at certe reprehendi debuissent, si prius vinculum permansisset ; nam tunc vera fuissent adulteria : adulteri autem morte plectebantur, Lev. xx, 10, et propter solam adulterii suspicionem mulier aquis zelotypiæ amarissimis subiciebatur, Num. v, 14 et seq. Denique in forma libelli repudii, apud Judæos adhuc usitata, maritus declarat se uxorem suam abjicere, eamque cuicumque viro permittere : hæc permissio intelligi non potest de adulterio : ergo.

Repudium igitur non erat tantummodo minus malum ; concessum quidem fuerat Judæis ob duritiam cordis eorum, ut ait Christus, et tanquam aliquid minus perfectum : sed, Deo dispensante, id est, materiam mutante, Judæi illo utentes, nullum admittebant peccatum.

Dices : In allato textu Deuter., mulier repudiata quæ alteri nupsit, dicitur polluta et abominabilis coram Domino : ergo vinculum prioris matrimonii non solvebatur.

R. Dist. ant. Dicitur polluta et abominabilis respectu prioris viri, *conc.* ; absolute, *nego ant.* Etenim mulier a viro dimissa, quæ ab alio cognita est, censetur polluta relative ad priorem. Si ad ipsum rediret, et in uxorem ejus admitteretur, daretur locus suspicandi ne maritus uxorem alteri pro tempore commodasset : unde in textu Hebraico et in versione Septuaginta Interpretum non legitur *abominabilis*, sed, *hoc est abominatio coram Domino*. Ergo.

Adhuc objicitur ; 1° Malachiam redarguere Judæos, II,

16, ex eo quod uxores suas dimitterent ; 2° Christum dixisse eum qui dimissam uxorem ducit, mœchari ; et 3° additur matrimonium cum facultate dimittendi conjugem a fornicatione non differre.

Sed 1° Malachias redarguit Judæos qui uxores suas dimittunt sine causa, et præsertim ut alienigenas ducant ; 2° Christus loquitur de eo qui dimissam uxorem ducit sub lege Evangelica, quod omnino prohibitum est ; 3° ingens datur discrimen inter simplicem fornicationem et matrimonium cum facultate repudii, quia 1° repudium fieri non poterat, nisi observando conditiones præscriptas, quas summatim refert *Maldonat*, in Matth. xix ; 2° liberis ex matrimonio natis providebatur ; 3° solus maritus uxorem dimittere poterat, non vero uxor virum. Ergo.

Communius docent auctores dispensationem de qua hic agitur, vi cujus matrimonium dissolvi poterat apud Judæos, ante legem scriptam non exstitisse, nec tempore legis ad gentiles respexisse, quia nihil probat illam talem extensionem habuisse.

Nunc autem, cum Christus, per legem universalem, matrimonium ad primævam firmitatem reducerit, libellus repudii vinculum matrimonii non dissolveret, nec apud Judæos, nec apud gentiles, ac consequenter qui uxorem in infidelitate dimisisset, ad eam post conversionem redire teneretur, saltem si pacifice cum illo habitare consentiret, *juxta mox dicenda*.

§ III. — An Matrimonium infidelium dissolvi possit.

Quæstio non est an matrimonium infidelium dissolvi possit, si uterque ad fidem convertatur ; certum est enim matrimonium in infidelitate legitime contractum manere firmum ac indissolubile, cum uterque conjux ad fidem convertitur.

Si vero una pars tantum ad fidem Christi convertatur, et altera, licet infidelis, cum ea pacifice habitare consentiat, manet adhuc conjugii vinculum : item si pars fide-

lis per legitimam dispensationem cum infideli contraxerit. Difficultas igitur in eo consistit, an videlicet, si matrimonio in infidelitate contracto, una pars ad fidem convertatur, et altera cum illa pacifice cohabitare nolit, matrimonium dissolvi possit. Ratio dubitandi desumitur ex sequentibus B. Pauli verbis, I Cor. vii, 15 : *Quod si infidelis discedit, discedat; non enim servituti subjectus est frater aut soror in hujusmodi.* Certum est in verbis antecedentibus sermonem esse de matrimonio infidelium, quorum unus fit Christianus : petitur ergo an in versu 15 Apostolus, per verbum *discedat*, solam habitationis separationem, an vero vinculi conjugalis dissolutionem intelligat. Plurimi recentiores theologi contendunt B. Paulum ibi de sola cohabitationis separatione locutum esse; at hæc sententia orta est circa medium decimi octavi sæculi, occasione Judæi Borach-Levi, qui ad fidem christianam conversus, et uxore ejus cum ipso habitare nolente, petiit ut facultas alteram ducendi sibi concederetur. D. de Fitz-James, episcopus Suessionensis, eam denegavit, anno 1756, per suum officialem. Borach-Levi ad curiam Parisiensem appellavit; sed ab ea, post longam discussionem, dejectus est anno 1578, et ad vitam cælibem damnatus, donec constaret mortuam esse priorem ipsius conjugem.

Sententiam episcopi Suessionensis et curiæ Parisiensis tota Jansenistarum turba amplexa est : ei subscripserunt *Rondet, Bible de Vence, dissertation sur le Mariage des infidèles*, Theologia Lugdunensis, card. de la Luzerne, *Instructio sur le Rituel*; in eam propendit Theol. Rothom. Cæteri vero sententiam oppositam tenent, cum quibus sit

PROPOSITIO.

Vinculum Matrimonii in infidelitate contracti, si unus ad fidem christianam convertatur et alter rogatus cum illo pacifice habitare nolit, dissolvi potest,

Prob. Illa sententia habenda est ut certa, quæ Scripturæ sacræ, traditioni, theologorum doctrinæ et summo-

rum Pontificum praxi consentanea est : atqui talis est sententia quæ tenet vinculum conjugii in casu a nobis exposito dissolvi posse.

1° *Scripturæ sacræ magis consentanea est.* Postquam enim Apostolus dixit, *si discedit, discedat*, subjungit : *Non enim servituti subjectus est frater aut soror in hujusmodi* : at si vinculum conjugii dissolvi non possit, posteriora hæc verba nullum habent sensum; vel enim significant vinculum non esse mansurum, vel habitationem non esse servandam : verum posterius dici non potest; etenim patet, altera parte, dissentiente, nullam superesse servitutem cum illa habitandi : sed dura remaneret servitus, si vinculum nihilominus servandum esset. Ergo 1°.

2° *Traditioni.* Dicunt namque adversarii Gratianum, qui hanc doctrinam exprimit in Decreto, parte 2, causa 29, quæst. 2, primum induxisse opinionem quam omnes tenuere : ergo, saltem ab hoc tempore, nempe a medio duodecimi sæculi, doctrina nostra universaliter admissa est. Innocentius III, in lib. 4 Decretal., tit. 19, cap. 7, relatus, eandem doctrinam sic enuntiat : « Si enim alter » infidelium conjugum ad fidem catholicam convertatur, » altero, vel nullo modo, vel non sine blasphemia divini » nominis, vel ut eum pertrahat ad mortale peccatum, ei » cohabitare volente, qui relinquitur, ad secunda, si vo- » luerit, vota transibit; et in hoc casu intelligimus quod » ait Apostolus : *Si infidelis discedit, discedat, etc.* » Ergo 2°.

3° *Theologorum doctrinæ.* Fatentibus adversariis, theologi et canonistæ fuerunt moraliter unanimes a tempore Gratiani usque ad factum Borach-Levi, in admittenda hacce sententia, et etiam nunc communissime eam admittunt. Ergo 3°.

4° *Summorum Pontificum praxi.* Bened. XIV testatur, de Synodo diœc. 1. 3, cap. 21, n° 3, 1° Pium V declarasse infidelem plures uxores habentem et ad fidem conversum, eam in legitimam uxorem retinere posse quæ cum illo convertitur et baptizatur, licet non primam, aliis dimissis;

2° Gregorium XIII concessisse missionariis apud infideles degentibus facultatem dispensandi cum infidelibus conversis ab obligatione petendi consensum partis infidelis, quæ, cum sit absens, interpellari non potest, et concedit licentiam statim ad alias nuptias traeseundi; 3° in lib. 6, n. 3, dicit se ad B. Petri cathedram evectum, similem concessisse facultatem; 4° plures refert sacre Congreg. Concil. resolutiones eodem sensu expressas. Ergo.

Non licet ergo *parti conversæ ad alia vota transire, priusquam infidelis interpellatus veniat pacifice cohabitare*, nisi propter absentiam vel aliam causam interpellari nequeat, et Pontificia dispensatio super hac interpellatione obtineatur.

Pars autem infidelis reputatur nolle cum fidei pacifice cohabitare, juxta verba Innocentii III, 1° si nullo modo cohabitare velit; 2° si nomen veri Dei blasphemis insequatur, et 3° si alterum conjugem ad peccatum mortale inducere tentet.

Vinculum matrimonii probabilius non solvitur ipso conversionis vel baptismi unius partis facto, sed eo momento quo secundum initur matrimonium. Ita, referente *Benedicto XIV*, de Syn. dicec., lib. 6, cap. 4, n. 4, pluries S. Congr. Concil. declaravit.

Idem Bened. XIV, Constitutione diei 16 septembris 1747, Bullar. t. III, ut sacrilegum proscrispsit abusum quo Judæi ad fidem conversi, libellum repudii dabant uxoribus adhuc infidelibus: 1° quia Christus, indulgentiam per Moysen concessam supprimendo, matrimonium ad primam institutionem suam revocaverat; 2° quia Judæi sacro baptismo abluti, ad gentem Hebræam jam non pertinent.

§ IV. — An Matrimonium dissolvi possit apud Christianos propter unius conjugis adulterium.

Certum est apud Græcos recentiores æstimari vinculum matrimonii propter unius conjugis adulterium solvi posse. Quidam opinantur hanc sententiam apud eos semper viguisse: *Arcudius* in Concord. eccl. Occident. et Orient.,

conatur demonstrare eosdem a majorum suorum doctrina recessisse.

Inter Latinos, *Cajetanus, Catharinus, Erasmus*, aliique plures contendunt litteris sacris et traditione non demonstrari matrimonium propter unius adulterium dissolvi non posse. *Lutherus et Calvinus* aperte docuerunt vinculum matrimonii in casu adulterii dissolvi posse; ipsorum sententiæ subscripsit doctor *Launoy*.

PROPOSITIO.

Matrimonium Christianorum dissolvi non potest quoad vinculum, propter unius adulterium.

Prob. Illa propositio certo tenenda est quæ probatur Scriptura sacra, conciliis, testimoniis Patrum: atqui talis est propositio nostra.

1° *Probatur Scriptura sacra.* Marc. x, 11: *Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit, adulterium committit*; et Luc. xvi, 18: *Omnis qui dimittit uxorem suam et alteram ducit, mæchatur*, etc.; I Cor. vii, 10, 39, et Roman. vii, 2. Verba hæc generalia sunt, et casum adulterii non excipiunt.

2° *Conciliis.* In Decreto ad Armenos, Eugenius IV dicit: « Quamvis ex causa fornicationis liceat tori separationem facere, non tamen aliud matrimonium contra- here fas est, cum vinculum matrimonii legitime contracti perpetuum sit. »

Concilium Trid., sess. 24, can. 7, sic se habet: « Si quis dixerit Ecclesiam errare, cum docuit et docet, juxta Evangelicam et Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi... anathema sit. » Advertendum est patres concilii, rogantibus Venetorum legatis, verba sua ita composuisse ut Græcos anathemate non percuterent (Palav. l. 22, c. 4, n. 27): attamen propositionem nostram æquivalenter docent, licet non definiant illam esse de fide. Ergo.

3° *Sanctis Patribus*. Non pauci quidem citantur Patres pro sententia Græcorum et Protestantium ; sed multo plures antiquiores et fide digniores in gratiam doctrinæ nostræ referuntur, ut *Hermas*, *S. Justinus*, *Athenagoras*, *Clemens Alexand.*, *S. Chrys.*, *S. Hier.*, *S. Aug.*, etc., quorum testimonia hic referre longius esset. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. Christus, Matth., xix, 9, dixit : *Quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, et aliam duxerit, mœchatur ; et qui dimissam duxerit, mœchatur* : ergo propter adulterium licet uxorem dimittere.

R. Nego conseq. Nam exceptio, *nisi ob fornicationem*, in verbum *dimiserit* cadit, non vero in sequentia verba, *et aliam duxerit*, adeo ut sensus sit : vir non potest dimittere uxorem suam, nisi ob fornicationem, et si eam dimittat, alteram ducere non potest. 2° Evangelistæ Marcus et Lucas, in textu correspondente, ommissa fornicationis causa, generatim affirmant eum qui, dimissa uxore sua, aliam ducit, mœchari. Textus autem Scripturæ alii per alios explicandi sunt. Unde *S. Aug.*, l. 1 de Conjug. adult., cap. 11, sic habet : « Quoniam fas non est ut » Evangelistas de re una loquentes... dissentire dicamus, » restat ut Matthæum intelligamus eandem tenuisse sententiam, ut omnis qui dimittit uxorem suam et ducit » alteram, mœchari minime dubitetur. » Ita multi alii Patres, ut *S. Ambros.*, *S. Basil.*, *S. Chrysost.*, etc. 3° Non privato iudicio, sed traditione et auctoritate Ecclesiæ genuinus Scripturæ sensus exquirendus est : at concilium Tridentinum definit Ecclesiam non errare cum docuit et docet vinculum matrimonii propter fornicationem alterius conjugis dissolvi non posse, hancque doctrinam vocat *Evangelicam* et *Apostolicam* : ergo eo sensu intelligenda sunt verba nobis objecta.

Inst. 1°. Christus respondebat Pharisæis eum interrogantibus an liceret uxorem dimittere : porro Pharisæi habebant in mente dimissionem cum libello repudii,

quæ vinculum matrimonii solvebat : ergo eodem sensu Christus adhibere debuit verbum dimittere.

R. Nego conseq. Duo enim Pharisæi petebant a Christo, videlicet, 1° an liceret uxorem *ex quacumque causa dimittere*, et 2° aliam ducere. Ad prius, dicit non dimitendam esse nisi ob gravem causam, puta ob fornicationem ; et ad posterius, negat licere, ea dimissa, aliam ducere, quia facultatem repudii sustulerat : certe clara est ista responsio et Pharisæorum interrogationi optime congruit. Ergo.

Inst. 2°. Si præfata Christi verba sic intelligenda sint, sola fornicatio seu adulterium erit causa separationis quoad torum et habitationem : attamen plures sunt aliæ causæ : ergo.

R. Nego maj. 1° Adulterium est præcipua causa separationis quæ fit in conjugio ; 2° est sola causa separationis quæ fit jure matrimoniali in perpetuum et sine ulla spe reditus : idcirco Christus respondens Pharisæis, eam allegat ; sed alias causas omni societati communes, v. g., sævitias et verbera non excludit. Ergo.

§ V. — An vinculum Matrimonii per solemnem religionis professionem solvi possit.

Non agitur de matrimonio rato et consummato ; apud omnes constat illud per professionem religiosam solvi non posse.

Quæstio est igitur de solo matrimonio rato et non consummato. Certum est adhuc matrimonium istud solvi non posse per vota simplicia, quæcumque sint, nec per sacrorum ordinum susceptionem, nec *a fortiori* per ingressum in religionem aut per receptionem habitus sacri. Status ergo quæstionis ad hoc reducit, an scilicet matrimonium ratum et non consummatum per solemnem religionis professionem dirimatur.

Negant Protestantes et plerique Jansenistæ, inter quos *Tabaraud*, qui, in libro dicto : *Principes*, etc., ausus est affirmare Concil. Trid. sibi contradixisse, docendo e